

2008. november 30., vasárnap, 14:00

„Plainchant in Central Europe“

Elnök: *Vikárius László*

David Hiley (Regensburg): Some Chants with Interval-Notation in the Manuscript Clm 14965a (Bamberg, 12th c., later St. Emmeram Regensburg)

Giacomo Baroffio (Cremona): Die Entwicklung der Metzger Notation in Italien im 12.–13. Jahrhundert

Kiss Gábor: A Late-Medieval Genre-Independent Melodic Style in Central Europe

Franz Karl Prassl (Graz): Notation im Salzburger Liber Ordinarius: Umfang, Zweck und Informationswert

Viacheslav Kartsovnik (Hamburg): Heiliger Wiking und heiliger Mönch: Über den gregorianischen Gesang im Kiever Reich

Stefan Engels (Salzburg): Ein ungarisches Fragment im Franziskanerkloster in Schwaz

Meglepetéskoncert (*Dobszay Ágnes, Fodor Ildikó, Galbács Gabriella, Horváth Mária, Szénási Eszter, Déri Balázs, Kéring László, Melis László*)

A Magyar Egyházzenei Társaság IX. kongresszusa

A Magyar Egyházzenei Társaság április 30-tól május 2-ig, Budapesten, több helyszínen tartotta IX. kongresszusát. A nyitóvesperás, a nyitóelőadások és a kollegiális kapcsolatokat oldott formában erősítő fogadás helyszíne a Ráday Kolégium díszterme volt. A díszelőadónak főlkért *Karl-Heinrich Bieritz*, rostocki evangélikus liturgikaprofesszor, a keresztény heortológia nagy tekintélyű szakembere betegség miatt személyesen nem lehetett jelen, így magvas előadását fordításban hallgattuk a Társaság elnöke, *Hafensch Károly* hangján (ld. lapunk jelen számának első tanulmányát).

Az első estén még *Enyedi Pál* egyházzene-tanszékvezető (LFZE) *Bódis Tamás* orgonaművész hangszeres illusztrációival mutatta be a Liturgikus Orgonazene (Régi német mesterek) című, rövidesen megjelenő gyűjteményt.

A második, teljes napi program szokásosan római katolikus misével (mégpedig végre már az újra jogaiba visszahelyezett régi formában), illetve közös protestáns úrvacsorás istentisztelettel kezdődött. Az előbbit *Kovács Ervin* (Gellért) atya celebrálta az Oltáriszentség Plébániakápolnában (VI. ker., Vörösmarty u. 40.), a második istentisztelet lelkészi és igehirdetői szolgálatát a Budapesti Református Skót Misszió templomában (VI., ker., Vörösmarty utca 51/A) *Hafensch Károly* látta el.

A délelőtti ülésszak, melyet *Hafensch Károly* vezetett, a Régi Zeneakadémia hangversenyterében a liturgikus év teológiáját, megülsének

kérdéseit vizsgálta sok oldalról. Először *Kocsis Fülöp* hajdúdorogi megyéspüspök, aki nemrég áll a magyar görögkatolikus hívek élén, rögtönzött, érdekesítő előadással érkeletette (Baán István helyett) a bizánci rítus egyházi évének jelképi és teológiai rendszerét. A következő előadók *Fekete Csaba* (Kálvin és a liturgikus év), *Pap Ferenc* (Újra ünnepek köréről — a Kálvin-évben), *Szendrei Janka* (Liturgikus év — a népszokások tanulságai), *Barsi Balázs* (A liturgikus év az introitusokban; távollétében Balogh Piusz O'Praem olvasta fel), *Ecsedi Zsuzsa* (Liturgikus év és kórusrepertoár), *Békési Sándor* református teológiai dékán (A prédikáció helye és hangvétele az egyházi év és a liturgia rezonanciasorában) és *Déri Balázs* (Rendellenességek a liturgikus év gyakorlatában) voltak.

A polgári év szerinti Munka ünnepének, de a katolikus naptár szerint Munkás Szent József ünnepnapjának délutánján sem pihent a konferencia előző évekhez képest talán kevésbé nagy létszámú, részben kicserélődött, de reménytelően megfialodott közönsége.

Enyedi Pál és *Végh Antal* orgonaépítő felelős komolysággal mutatta be a hazai orgonaépítés jelenjét; a felhők eléggé komor jövőt sejtettek. A délután második szakaszában (Egyházzeneoktatás a mai Magyarországon) részben helyettesítők által felolvasott előadások hangzottak el egyházzene-tanároktól. *Dobszay László* bevezetője után (Az iskola és a templom: történelmi modellek) egyházzene-tanárok sorra vették az oktatás különböző szintjeit, intézményeit: *Kinczler*

Zsuzsa (A kántorképzők helyzete), Bence Gábor (Egyházzene-tanítás az egyházi iskolákban — az iskola és a templom kapcsolata), Bubnó Tamás (helyette Kocsis Csaba olvasott fel) (Egyházzene tagozatos általános és középiskolák), Tőkés Tünde (Középfokú egyházzeneszakok és szakképzés), Merczel György (Egyházzene a főiskolákon és egyetemeken), Tarjáy László (helyette Hajós Zsuzsa olvasott föl) (Az egyházzene-tanítás helyzetének felmérése — A Beer-bizottság munkája). Általános a baj: a kiépült intézményrendszer, a színvonalas tanári gárda sok oknál fogva a vártnál kisebb hatásokkal, kisebb diáklétszámmal működik. A zenei oktatás általános visszatorzulása és az egyházzenei bizonytalan megélhetési helyzete egyaránt visszafogja a remélt érdeklődést.

Mindkét témacsoport élénk, heveséget sem nélkülöző megszólalásokra indította a hallgató-ságot. Az előadások a *Magyar Egyházzene* számaiban folytatódóan megjelennek.

Este a szépséges faszori evangélikus templomban a 200 éve született Mendelssohn egyházi kórusdarabjaiból énekelt a *PROtestáns Faltalok Kórusa* (vez. Abaffy Nóra) és a *Soli Deo Gloria kamarakórus* (vez. Hargita Péter, org. Bódiss Tamás); *Finta Gergely* orgonált. Összeszokott ökumenikus gyülekezet énekelt a fárasztó nap végén a kompletóriumot.

A szombati félnap is a hagyományoknak megfelelően, prima imaórával indult a konferencia termében, az előadásoknak előző nap is helyszínül szolgáló Régi Zeneakadémia hangversenytermében. (Az épület további termei is helyet adtak a frissítőkre, beszélgetésekre, a kottás és könyvvásárra.)

Ezután a tavaly tavasszal Marosvásárhelyt tartott konferencia témáját visszaidézve *Dávid István* a kántor és orgonista, éneklőpulpitus és orgona viszonyát elemezte az elmúlt néhány évszázad történeti változásai közt. A fiatal s máris kiváló tudós és ragyogó előadó *Ósz Sándor Előd* kolozsvári református kutató-lelkész az erdélyi

protestáns éneklőszékekről és -kántorokról tartott áttekintést, az előző évhez képest is új adatokkal, és ami ennél is fontosabb, széles összefüggésbe helyezve a számos adatot.

Szükség van arra is, hogy egy ilyen szakmai találkozóan kibeszéljük mindennapjaink nehézségeit, de most a beszélgetést moderáló *Dobszay László* javaslatára nem elsősorban panasznapot tartottunk a délelőtt végén, hanem az ő moderálásával folytatott beszélgetésben („Az utolsó másfél évtized változásai egyházzenei életünkben”) sok, Isten segítségével megtapasztalt sikerről is beszámolhattak a résztvevők.

Megtartottuk a Magyar Egyházzenei Társaság éves közgyűlését is. A szakmai beszámoló sokkal derűsebb volt, mint a gazdasági: hiszen a társaság (mint általában a civil társaságok) működését segítő pályázati források több helyt bedugultak. Alapszabálymódosítással elhatároztuk, hogy ezentúl nem két, hanem négy évre választunk vezetőséget. Az elmúlt ciklusban végzett munkájuk elismerése, hogy újraválasztottuk *Hafenschner Károly* evangélikus lelkészt elnökké s például együttműködésük másik tagját, *Balogh Piusz* premontrei atyát alelnökké. A vezetőség további helyein is volt némi változás. Az elnökség további tagjai lettek *Szendrei Janka*, *Enyedi Pál*, *Finta Gergely* vezetőségi tagok, továbbá *Mezei János*, a katolikus, és *Bódiss Tamás*, a protestáns tagozat elnöke. Az orgonás tagozat élére *Sanda István Dánielt*, az egyházzene-pedagógiai munkacsoportéra *Kinczler Zsuzsát* választottuk meg. (*Dobszay László* örökös tiszteletbeli elnök és e sorok írója mint a Társaság folyóiratának felelős szerkesztője ex officio a vezetőség tagja.) A legfontosabb változás, hogy az éveken át hősiesen dolgozó fiatal egyházzene-tudós, *Kovács Andrea* után *Meszéna Beáta* látja el az egyre szövevényesebb titkári feladatokat, a szervezéstől, a gazdasági munka összefogásán és a pályázaton át a Magyar Egyházzene expedálásáig. Nekik kettejüknek köszönhetjük a zavartalan, Te Deummal zárult Konferencia háttérének megszervezését is.

Déri Balázs